

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu

CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60 České Budějovice

Název materiálu: PŘEVAZY

Autor materiálu: Bc. Irena Sklenářová

Datum vytvoření: 25. 10. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Ošetřovatelství, 2. ročník

Sada: OS4

Číslo DUM: 14

Tematická oblast: Odběr biologického materiálu, chirurgický celek a následná rehabilitační péče

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 19. 2., 25. 2., 26. 2. 2013

Ověřující učitel: Mgr. Čoudková, Mgr. Sedláčková, Bc. Sklenářová

Třída: ZDA 2. B

Popis způsobu použití materiálu ve výuce: Výuková elektronická prezentace slouží jako podpurná a názorná pomůcka výkladu učitele. Seznamuje žáky s převazy aseptické a septické rány. Prezentace výstižně a názorně zachycuje výklad učitele, který si žáci zaznamenávají do sešitu a využívají při domácí přípravě. Materiál obsahuje zpětnou vazbu ověřující pochopení nové látky v podobě závěrečného snímku s otázkami k opakování tématu.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PŘEVÁZY

CÍL: ŽÁK:

- definuje, co je převaz
- připraví převazový vozík a pomůcky pro převaz
- zná vhodné pomůcky k převazům aseptické, septické a chronické rány
- asistuje při převazu aseptické, septické a chronické rány

PŘEVAZ

- opakovaná kontrola a ošetření rány
- ošetření rány za preventivním nebo terapeutickým účelem

PŘEVAZ

CÍLEM:

- omezení potenciální infekce
- zhojení defektu
- zlepšení zdravotního stavu nemocného
- minimalizace bolesti
- zajištění fyzické a psychické pohody pacienta

PŘEVAZ

PŘEVAZY:

- provádíme z důvodu ošetření rány, její kontroly
- odstranění stehů po operaci
- zkrácení či odstranění drénu
- aplikace léčiva
- výplachu rány

ÚČELY PŘEVAZU

- kontrola rány – nehnisá, kontrola krvavé sekrece, průběžné hodnocení a sledování hojení – vzhled, otok, bolestivost, hematom v ráně
- dezinfekce a výplach rány
- zkrácení, odstranění a napojení drénu
- aplikace léků a léčivých látek
- odstranění stehů po operaci

VYBAVENÍ PŘEVAZOVÉHO VOZÍKU

- vybavení musí odpovídat charakteru oddělení – aseptické, septické

Pojízdný vozík

- horní plocha – sterilní pomůcky
- dolní plocha - ostatní pomůcky
- po straně nádoby na infekční a komunální odpad

1

2

POMŮCKY

- dva toulce s podávkovými kleštěmi v dezinfekčním roztoku z $\frac{2}{3}$
- nástroje – pinzety anatomické, chirurgické, peány, nůžky, exkochleační lžičky, pátradla – kazety, fólie
- sterilní obvazový materiál – čtverce, longety, tampony, štětičky – ve schválených sterilních obalech

POMŮCKY

- lahve s dezinfekčními roztoky – Betadin, Persteril jodové preparáty
- ostatní roztoky – lihobenzín, benzín, borová voda, 3% H₂O₂
- léčebné zásypy – Framykoin
- léčebné masti – Betadine ung., Infadolan, Ichtoxyl

POMŮCKY

- tekuté obvazy – Novikov
- emitní misky
- nesterilní obvazový materiál – obinadla, náplasti, dlahy, buničitá a obvazová vata
- převazové nůžky
- sterilní a jednorázové rukavice

POMŮCKY

- dezinfekce na ruce
- nádoba na použité emitní misky
- dekontaminační nádoba s dezinfekčním roztokem na použité nástroje
- sběrná nádoba na komunální a biologický odpad
- drény a zavírací špendlíky k zajištění drénu - folie

POMŮCKY

- odběrové zkumavky
- léčivé roztoky – Višňovského balzám, mastný tyl, Perubalzám
- léčivé masti – Acidum Boricum, zinková pasta – ochrana před macerací
- terapeutické antiseptické obvazy – Inadine, Actisorb plus aj.

ZPŮSOBY MANIPULACE SE STERILNÍMI NÁSTROJI

PODÁVKOVÝ ZPŮSOB

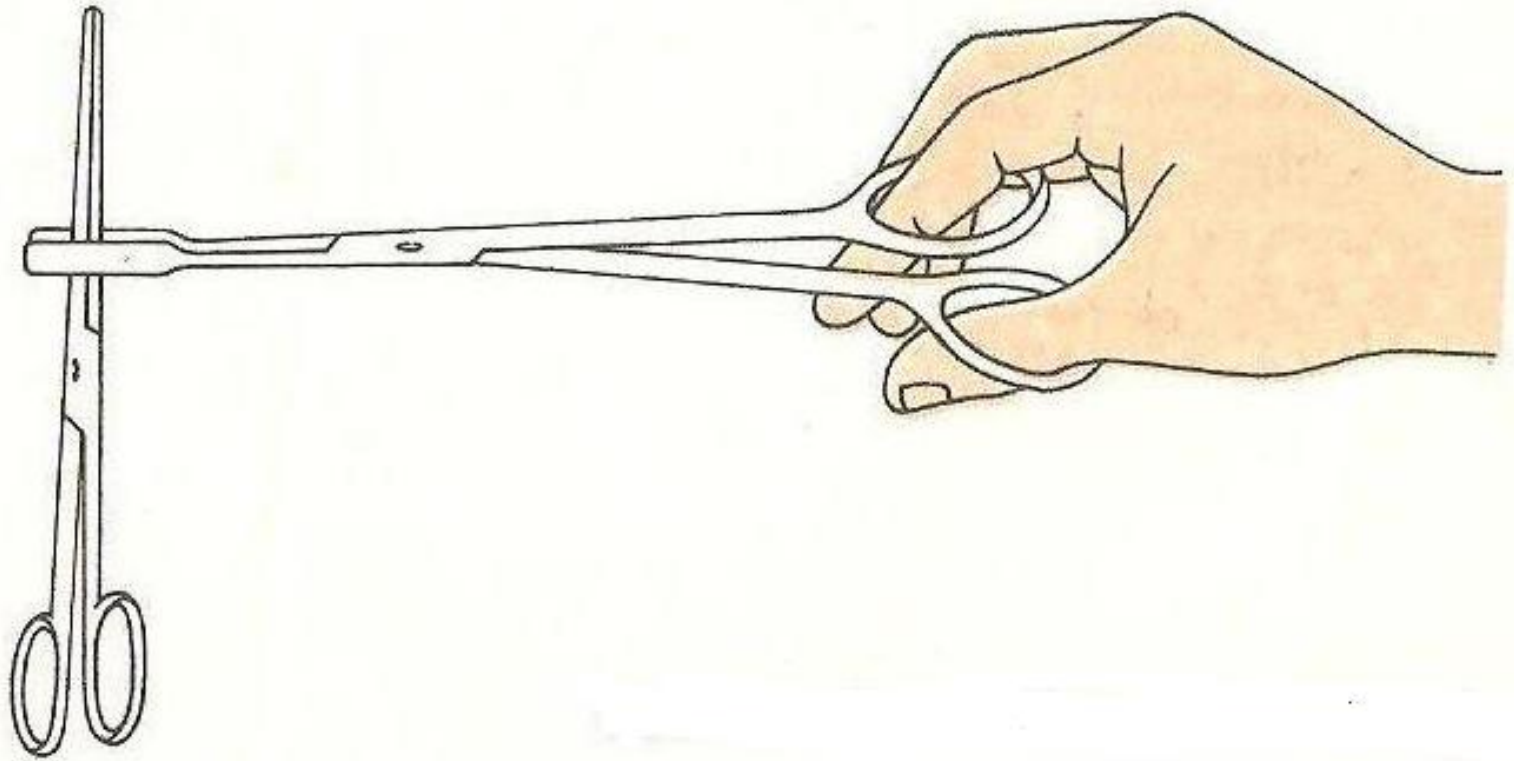
- nástroje jsou uloženy ve sterilních kazetách
- vyndávají se pomocí podávkových kleští za střed nástroje a nabízejí se úchopovou částí

ZPŮSOBY MANIPULACE SE STERILNÍMI NÁSTROJI

BEZPODÁVKOVÝ ZPŮSOB

- nástroje jsou jednotlivě zabalené v obalu
- obal roztrhneme na straně úchopové části a z této strany se nabízí k převazu

3

PÉČE O PŘEVAZOVÝ VOZÍK

- po každém převazu stolek mechanicky omyjeme a dezinfikujeme
- odstraníme odpadní materiál do igelitových pytlů
- doplníme veškeré pomůcky
- emitní misky naložíme do dezinfekčního roztoku, mechanicky očistíme, usušíme a uklidíme

PÉČE O PŘEVAZOVÝ VOZÍK

- péče o použité nástroje:
 - namočíme do dezinfekčního roztoku
 - mechanicky očistíme
 - usušíme a dáme sterilizovat

PRAVIDELNOST PŘEVAZŮ

- 1x 24 hodin – ráno u vizity
- cíleně 3x denně – aplikace léčivých roztoků
- dle prosakování operační rány
- dle potřeby – druh rány, fáze hojení, použití materiálů vlhkého hojení

ZÁSADY PRO MANIPULACI SE STERILNÍM MATERIÁLEM

- postupujeme dle vyhlášky č. 306/2012 sb., kterou se upravují podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče
- podávkové kleště podáváme středem, nesmíme se dotknout toulce

ZÁSADY PRO MANIPULACI SE STERILNÍM MATERIÁLEM

- nesmí dojít ke znesterilnění materiálu
- nástroje podáváme držadlem směrem k lékaři
- tampon držíme v podávkových kleštích za okraj
- dezinfekční či jiný roztok aplikujeme nad emitní miskou cca 10 cm
- štětičky namáčíme do dezinfekčního roztoku jen jednou

ZÁSADY PRO MANIPULACI SE STERILNÍM MATERIÁLEM

- do kazety nesmíme nikdy sahat rukou
- víko od dezinfekce, léčebných roztoků, nástrojů pokládáme vnější částí na podložku – co nejrychleji uzavřeme
- na každý převaz čistou emitní miskou
- třídíme odpad dle zvyklostí oddělení
- dezinfekci rukou provádíme po každém převazu

ZÁSADY PŘEVAZOVÁNÍ RAN

- před převazem připravíme potřebné pomůcky - převazový vozík
- všechny pomůcky, které přijdou do přímého kontaktu s ránou, musí být sterilní
- před každým převazem provedeme hygienickou dezinfekci rukou

ZÁSADY PŘEVAZOVÁNÍ RAN

- příprava pacienta - s pacientem neustále komunikujeme, vždy dodržujeme zásady sterility při manipulaci s nástroji a převazovým materiálem
- po ukončení převazu se postaráme o pacienta, pomůžeme mu se obléknout, uložíme jej do vhodné polohy a přikryjeme

ZÁSADY PŘEVÁZOVÁNÍ RAN

- poté uklidíme použité pomůcky
- pečujeme o psychickou pohodu nemocného
- zabezpečíme vhodnou polohu, vhodné prostředí a soukromí nemocného při převazu
- postižené místo zachováváme ve fyziologické poloze

ZÁSADY PŘEVÁZOVÁNÍ RAN

- obvazy přikládáme dle indikace a sterilně
- vždy musíme vybrat vhodný obvazový materiál
- dobře přiložený obvaz by měl končetinu mírně pevně obepínat a měl by respektovat tvar postiženého místa
- obvaz nesmí nikde tlačit nebo končetinu stahovat

ZÁSADY PŘEVAZOVÁNÍ RAN

- po celou dobu obvazování nebo převazování sledujeme celkový stav nemocného a komunikujeme
- okolí převazovaného místa musí zůstat kontrolovatelné, viditelné, dostatečně prokrvené a bez otoku

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU ASEPTICKÉ RÁNY

- hojí se asi 6 – 10 dní
- o provedení převazu rozhoduje lékař
- stehy se odstraňují za 7 – 10 dní, dle umístění rány

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU ASEPTICKÉ RÁNY

POVINNOSTI PŘED VÝKONEM

- připravíme si převazový vozík
- připravíme fotoaparát k monitoraci rány – dle zvyklostí oddělení
- informujeme nemocného o převazu

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU ASEPTICKÉ RÁNY

POVINNOSTI PŘED VÝKONEM

- před převazem aplikujeme analgetika dle ordinace lékaře (20 minut)
- uložíme nemocného do pohodlné polohy
- zajistíme intimitu nemocného

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU ASEPTICKÉ RÁNY

POVINNOSTI PŘI VÝKONU

- provedeme hygienickou dezinfekci rukou
- navlékneme si nesterilní rukavice (event. obličejovou masku, empír)
- vložíme emitní misku do lůžka
- převazované místo podložíme podložkou

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU ASEPTICKÉ RÁNY

POVINNOSTI PŘI VÝKONU

- odstraníme náplast – nelze – polijeme tampon benzínem a odstraňujeme
- sejmeme rukavice a vložíme je do emitní misky
- prohlédneme rány – barvu, druh a zápach exudátu, velikost rány, okolí rány, hloubku, otok

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU ASEPTICKÉ RÁNY

POVINNOSTI PŘI VÝKONU

- ránu vyfotografujeme
- dle ordinace lékaře odebereme vzorek k mikrobiologickému vyšetření
- asistujeme lékaři – pinzetu, tampon, dezinfekci
- zjistíme, zda není nemocný alergický na dezinfekci

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU ASEPTICKÉ RÁNY

- lékař provede dezinfekci rány, drénů a rozhodne o dalším postupu:

EXTRAKCE STEHŮ

- ✓ podáme anatomickou pinzetu a chirurgické nůžky
- ✓ po vyndání provedeme dezinfekci operační rány

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU ASEPTICKÉ RÁNY

- operační ránu bez drenů může nemocný sprchovat vodou
- ošetříme a chráníme kůži v okolí rány
- použité nástroje odložíme do dekontaminační nádoby
- emitní misku vysypeme do nádoby určené pro infekční odpad

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU ASEPTICKÉ RÁNY

- oblečeme a upravíme nemocného
- krytí aseptické rány – sterilní krytí potom volně
- zajistíme obvaz náplastí, Prubanem nebo obinadlem

4

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU SEPTICKÉ RÁNY

ZÁKLADNÍ ZÁSADY:

- hojení rány může zkomplikovat infekce
- sekundární hojení – hojí se déle, větší jizvou
- do rány se aplikují různé hojivé masti, léčebné roztoky a vkládají se drény

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU SEPTICKÉ RÁNY

ZÁKLADNÍ ZÁSADY:

- způsob ošetření rány volí lékař
- při převazu ochranné rukavice
- vždy dodržujeme aseptické postupy

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU SEPTICKÉ RÁNY

POVINNOSTI PŘED VÝKONEM

- připravíme převazový vozík
- připravíme fotoaparát na dokumentaci rány
- před převazem aplikujeme analgetika
- uložíme nemocného do vhodné polohy
- zajistíme intimitu nemocného

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU SEPTICKÉ RÁNY

POVINNOSTI PŘI VÝKONU

- vozík umístíme blízko nemocného
- navlékneme si rukavice, vložíme emitní misku do lůžka
- pod převazovanou část podložíme jednorázovou podložku

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU SEPTICKÉ RÁNY

POVINNOSTI PŘI VÝKONU

- odstraníme obvaz a odložíme do emitní misky – nejde-li náplast odlepit, použijeme tampon s benzinem
- ránu vyfotografujeme

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU SEPTICKÉ RÁNY POVINNOSTI PŘI VÝKONU

- podáme lékaři pinzetu a tampon k ošetření rány
- dle ordinace provedeme stěr z rány
- podáme lékaři další tampon a polijeme dezinfekčním roztokem
- je možný výplach rány dle ordinace lékaře

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU SEPTICKÉ RÁNY

POVINNOSTI PŘI VÝKONU

- podáme sterilní tampon lékaři a on ránu vysuší
- ránu můžeme ošetřovat několika způsoby:

APLIKACE OBLOŽEK - longetu nebo čtverce namočíme v léčebném roztoku, pak přiložíme na ránu větší množství čtverců

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP PŘI PŘEVAZU SEPTICKÉ RÁNY

OŠETŘENÍ RÁNY S DRÉNEM

- ✓ do rány vloží lékař sterilní drén (rukavicový, mulový)
- ✓ drén podložíme nastřiženým sterilním krytím
- ✓ přiložíme větší množství čtverců

OPAKOVÁNÍ

1. Co je to převaz?
2. Co je cílem každého převazu?
3. Popiš vybavení převazového vozíku na septickém oddělení.
4. Popiš vybavení převazového vozíku na aseptickém oddělení.
5. Vysvětlete, co znamená podávkový a bezpodávkový způsob manipulace se sterilním materiálem.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

1. KELNAROVÁ, Jarmila. *Učebnice pro zdravotnické školy: Ošetřovatelství pro zdravotnické asistenty - 2. ročník, 2.díl, 1.vyd.* Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. ISNB 978-80-247-3105-6

OBRÁZKY:

3. ROZSYPALOVÁ, Marie a kolektiv. *Učebnice pro zdravotnické školy: Ošetřovatelství cvičení.* 1.vyd. Praha: Avicenum, zdravotnické nakladatelství, n. p., 1987 str. 313

2. KELNAROVÁ, Jarmila. *Učebnice pro zdravotnické školy: Ošetřovatelství pro zdravotnické asistenty - 2. ročník, 2.díl, 1.vyd.* Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. ISNB 978 80-247-3105-6 přílohy

3. AKC konstrukce : Převazový a zákrokový vozík [online]. [cit. 2012-09-05].

Dostupný na WWW: <http://www.akckonstrukce.cz/produkty/mega-drive/prevazovy-zakrokovy-vozik>

4. SHOPPARAMEDIK: obvazový materiál – Transpore [online]. [cit. 2012-09-05].

Dostupný na WWW:

<http://www.shopamedik.cz/obvazovymaterial/transpore25cm%5BOMN014%5D?ItemIdx101>